25.11.2026

Raadinformatiebijeenkomst

Programma Energietransitie Regio Foodvalley

Regio Foodvalley

Energie in Regio Foodvalley

1. Samenwerken aan het energiesysteem van de toekomst

2. Energieperspectief
   Programma energiesysteem

3. Energiegemeenschappen

1. Samenwerken aan het energiesysteem van de toekomst in Foodvalley

Landelijke Aanpak versnelling energietransitie

- Samenwerking gemeenten – provincies – Rijk
- Samen opgebouwd (geo)datafundament - onderbouwde keuzes - wederkerige afspraken.
- 2027 en 2028 per provincie Energiebeeld -> gebiedsuitwerking -> energieafspraken -> realisatie
- 2029 Herijking Nationaal Plan Energiesysteem (NPE)

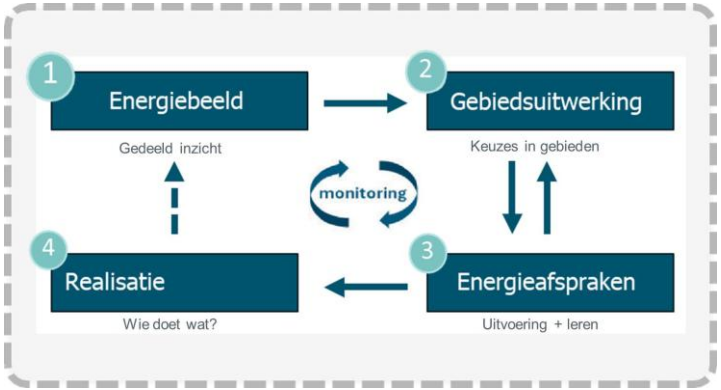

Kwantitatief energiebeeld

- Energie Transitiemodel (ETM)
- Opbouw vanaf gemeente

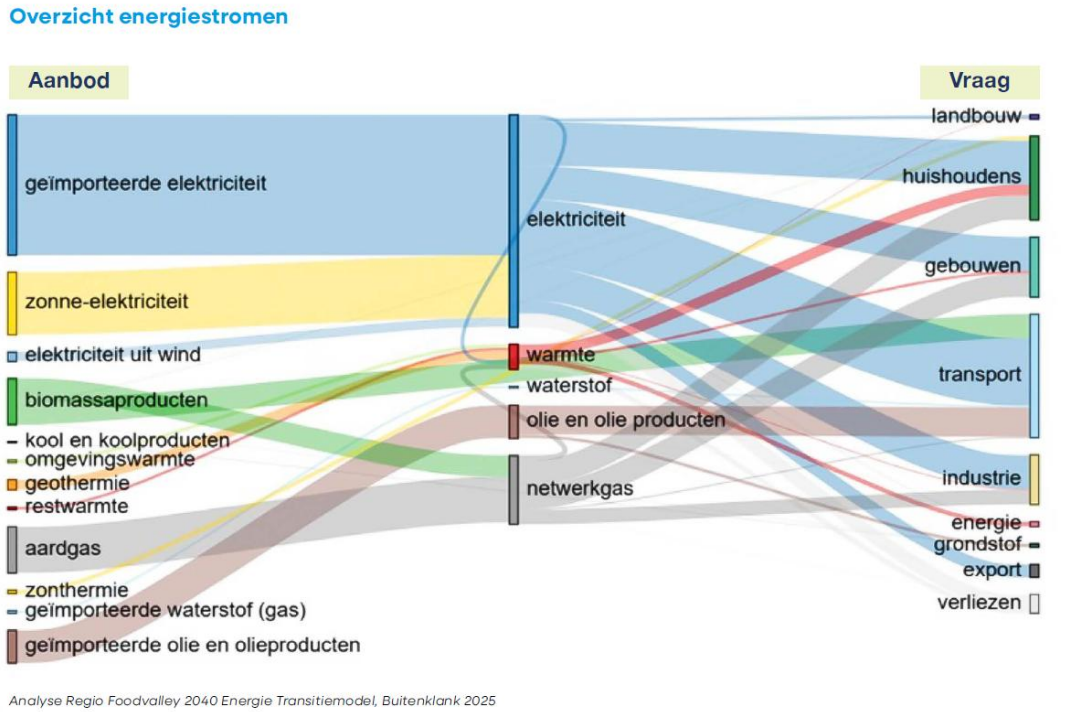

LOE Landelijk Ondersteuningsprogramma Energietransitie

Ruimtelijk energiebeeld

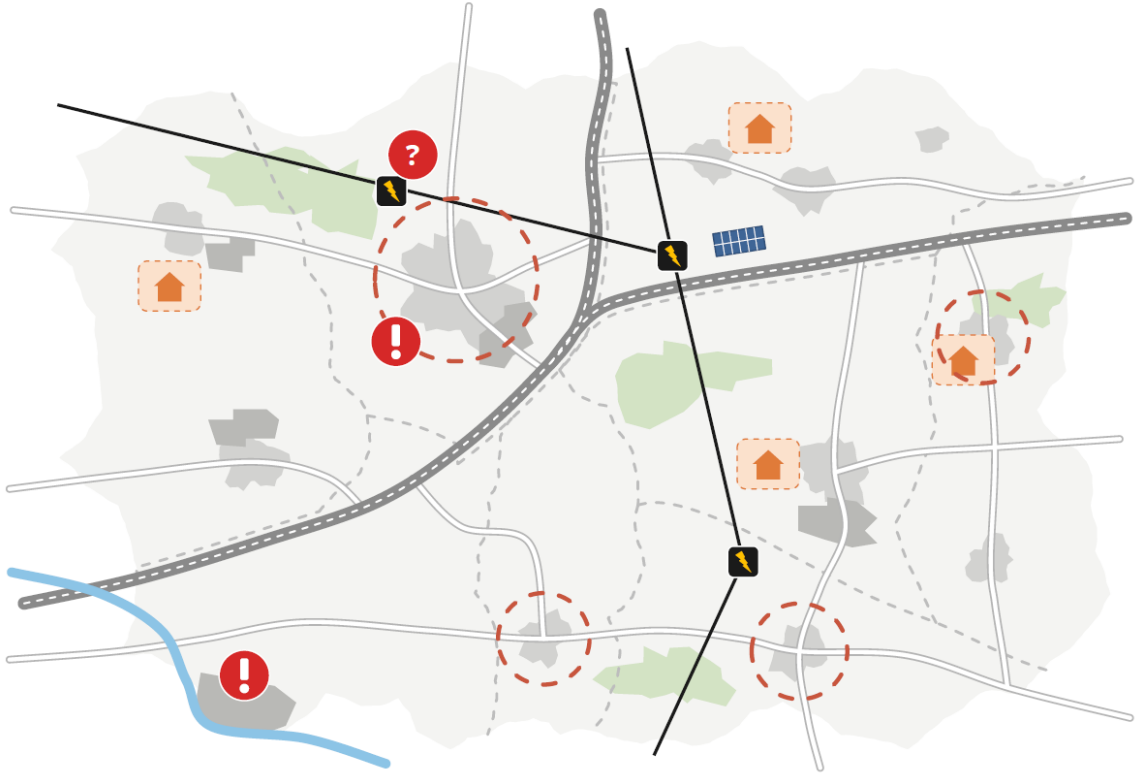

Energieopgaven uit het energiebeeld

Warmte
Warmtenet kansrijk in vier kernen, 1 = urgent

Verduurzaming bedrijventerrein
Wijze van verduurzaming maakt veel uit

Verduurzaming gebouwde omgeving
Verduurzamen van wijken

Nieuwbouw
Vier nieuwbouwlocaties met stevige vraag

Tekort aan elektriciteit
Veel meer vraag dan aanbod van elektriciteit

Cluster rondom FaFa Aluminium: toekomst?
Ingewikkeld gelegen cluster

+ nog 10: netbewust laden, laadpleinen, flexibiliteit, zon op dak, vraagsturing bedrijven, nieuwe HS/MS=stations, nieuwe bedrijventerreinen, etc.

LOE Landelijk Ondersteuningsprogramma Energietransitie

1. Samenwerken aan het energiesysteem van de toekomst in Foodvalley

Samenwerking Energyboard Utrecht en Gelderland

Provincies, gemeenten, TenneT, regionaal netbeheerders, Regio's, Stedin, Liander, EZK, Gasunie

- **Spoor 1 S**limme oplossingen die het elektriciteitsnet ontlasten of flexibeler en slimmer benutten
- **Spoor 2 Sneller bouwen:**
- **Spoor 3 Integraal programmeren:** langere termijn (pMIEK)

pMIEK verkenningen:

Mestvergisting
Truckparking / energiehubs

2. Energieperspectief

De bijdrage van Regio Foodvalley

0,75 TWh

DUURZAME ELEKTRICITEIT IN 2030

ENERGIENEUTRAAL IN

2050

GEREALISEERD

0,240 TWh

32% van het bod

PIJPLIJN

0,064 TWh

8%

AMBITIE

(NOG TE ONTWIKKELEN PLANNEN)

0,446 TWh

60%

RES 1.0

GEREALISEERD

De meeste gerealiseerde opwek komt van grote zonnedaken, vaak in combinatie met opslag. Enkele zonneparken zijn gerealiseerd, zoals in Barneveld en Ede. Windenergie blijft achter: tussen 2023 en 2025 zijn er geen nieuwe windturbines geplaatst. Samen wekken deze projecten inmiddels ongeveer 240 GWh per jaar op.

ZON OP LAND

Enkele parken gerealiseerd (o.a. Barneveld en Ede)

ZON OP GROTE DAKEN

Grootste bijdrage aan gerealiseerde groei

WINDENERGIE

Geen nieuwe windturbin gerealiseerd tussen 2023

Warmte

- **Warmtenetten 6,6%**
- **Elektrisch verwarmd 7,6%**
- **Besparing jaarlijks 1,5%**

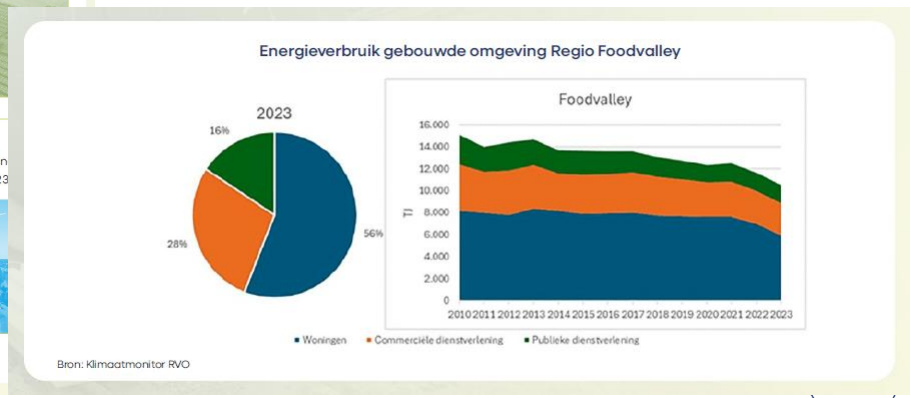

2. Energieperspectief

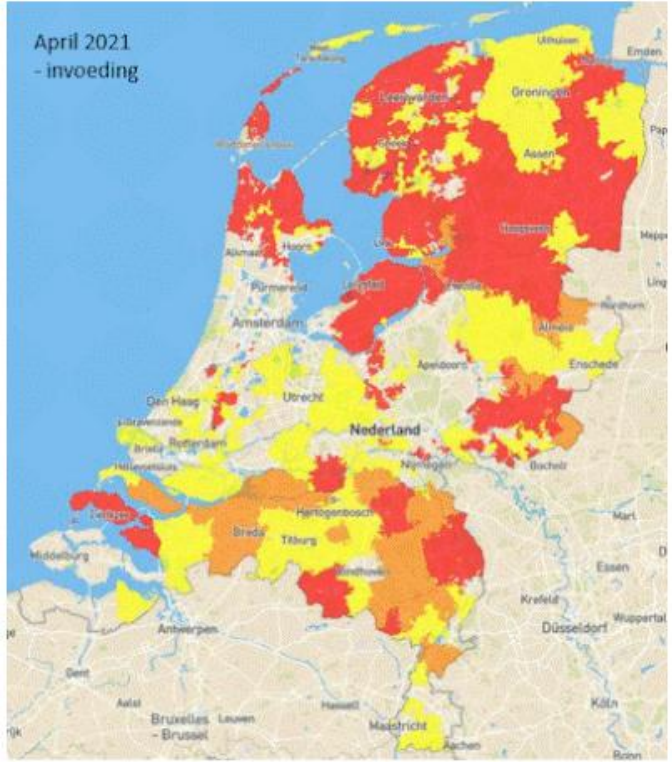

Na december 2021 is capaciteitskaart voor afname beschikbaar gekomen

Capaciteitskaart Netbeheer Nederland

Opgave in de regio

- ✓ Verduurzaming en groei worden geremd door netcongestie.
- ✓ Hoge en toenemende energiekosten
- ✓ Behoefte aan meer energiezekerheid
- ✓ Wachtrij inmiddels minimaal 152 MW groot, behoefte waarschijnlijk groter.
- ✓ Opgaven kunnen vaak niet individueel opgelost worden, delen tussen bedrijven biedt mogelijkheden

Urgentie bij bedrijven
(Wachtlijst netbeheerder)

Stand 15-6-2026	Transportcapaciteit in MW			Wachtrij		
	Aanwezig	Benodigd	Verschil	Verzoeken	in vermogen MW	In percentage vs aanwezig
Barneveld - OS Harselaar 20	91 MW	76 MW	15 MW	88	79 MW	87%
Barneveld - OS Harselaar 10	69 MW	53 MW	16 MW	48	7 MW	11%
Ede - 10 -1i	44 MW	39 MW	5 MW	22	4 MW	8%
Ede - 10-2i	69 MW	85 MW	-16 MW	81	24 MW	35%
Ede - Frankeneng	29 MW	30 MW	-1 MW	56	14 MW	47%
Nijkerk	28 MW	29 MW	-1 MW	14	2 MW	8%
Renswoude - Veenendaal			0 MW			
Rhenen - Veenendaal			0 MW			
Scherpenzeel - OS Harselaar			0 MW			
Veenendaal	59 MW	63 MW	-4 MW	54	9 MW	15%
Veenendaal 2/ Rhenen	0 MW	0 MW	0 MW	43	6 MW	100%
Wageningen	32 MW	32 MW	0 MW	28	7 MW	21%
Totaal Regio Foodvalley	**421 MW**	**407 MW**	**14 MW**	**434**	**152 MW**	36%
Alleen al Liander geeft aan in 2026 aan flexvermogen nodig te hebben					63 MW	

1. Energieperspectief

NETCONGESTIE, MAAR REGIO FOODVALLEY WIL VOORUIT!

Ambities:

- Economie
- Woningbouw
- Werkgelegenheid (nieuwe, maar ook behoud van bestaande)
- Duurzame mobiliteit
- Verduurzaming gebouwde omgeving
- Sociaaleconomisch

Strategische agenda

- Toekomstbestendige economie
- Verantwoorde Groei

Gemene deler: energie voor nodig!

2. Energieperspectief

ENERGIESYSTEEM

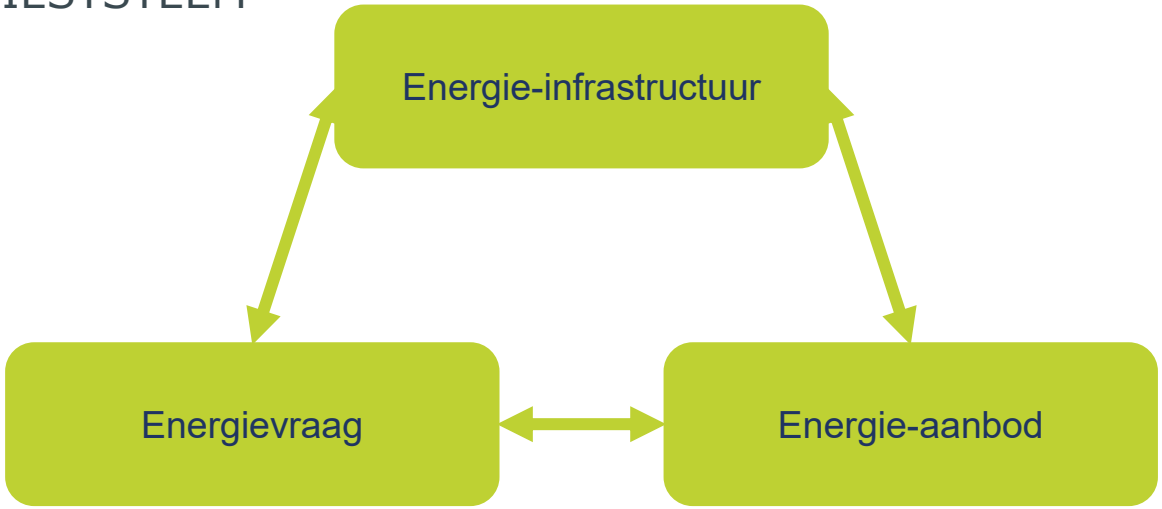

- **Vraag: gebouwde omgeving, bedrijvigheid, mobiliteit**
- **Energie-aanbod: zon & wind, biogas, waterstof, Valleikanaal, geothermie**
- **Energie-infrastructuur: transport, opslag en conversie**

ENERGIESYSTEEM ZOALS HET IS

- Betrouwbaar ✓
- Betaalbaar ✓
- Veilig ✓
- Duurzaam !
- Toekomstbestendig !

ENERGIESYSTEEM VAN DE TOEKOMST

- Technisch
- Economisch
- Juridisch
- Socio-cultureel

2. Energieperspectief

DE OPGAVE VERSCHUIFT NAAR SYSTEEMBALANS

2. Energieperspectief

RICHTINGGEVENDE KEUZES

- Actieve rol binnen een energiesysteem dat wonen, werken en mobiliteit mogelijk maakt
- Maximale onafhankelijkheid van energie-import
- Gebiedsgericht en netbewust ontwikkelen. Balans.
- Eerlijke verdeling en ruimte voor lokaal initiatief

LOKALE OPGAVE IN BEELD

3. Programma Energiesysteem

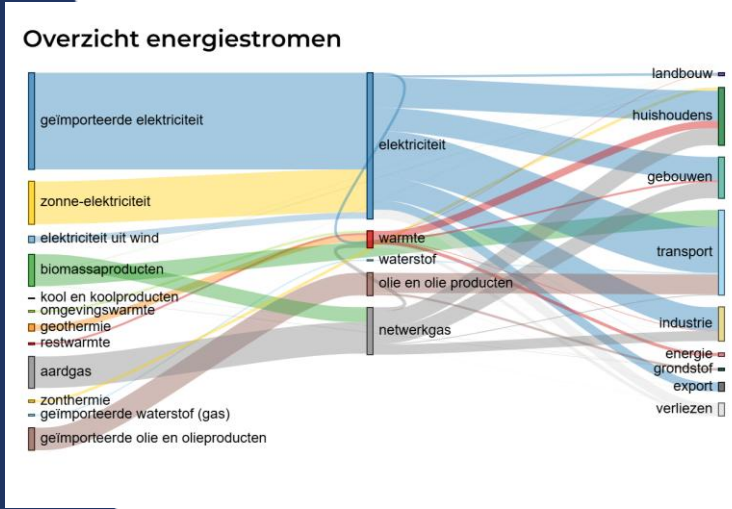

Gemeente Scherpenzeel

Energievisie 2025

Elektriciteit in een veranderende wereld

Vastgesteld bij besluit van: 5 juni 2025

3. Programma Energiesysteem

Voorbeelden regionale keuzes

Opwek

Wind

Zon

Mestvergisting

Netbewust ontwikkelen

Laadinfra

Warmtebronnen: geo & aqua thermie

Opslag & Flex

3. Programma Energiesysteem

MAATREGELEN EN KNOPPEN

- Waar en wanneer kunnen we **groeien** binnen de mogelijkheden van het energiesysteem (centraal & decentraal)?
- Hoe zorgen we dat **nieuwe ontwikkelingen netbewust** worden gerealiseerd?
- Hoe krijgen wij balans in het systeem?
- Hoeveel energie willen en kunnen we **zelf opwekken** in de regio?
- Hoeveel **ruimte** en op welke **plekken** geven we duurzame opwek, opslag en infrastructuur?
- Hoe houden we de energietransitie **betaalbaar** en **rechtvaardig**?
- Welke **keuzes** maken we zelf en waar hebben we elkaar **als regio** nodig?

3. Programma Energiesysteem DOELEN EN OPBOUW (concept)

AMBITIE REGIO FOODVALLEY

Bijdragen aan de **groeisprong** in verstedelijking van Regio Foodvalley in balans met leefkwaliteit en natuur en het realiseren van een duurzame, circulaire **economie** met een Europees toonaangevend **foodcluster**.

HOOFDDOEL PROGRAMMA ENERGIE

In 2050 heeft Regio Foodvalley een robuust, rechtvaardig en duurzaam energiesysteem dat aansluit op de behoeften van inwoners en bedrijven

STRATEGISCHE DOELEN

- Afhankelijkheid van energie-import verkleinen.
- Actief sturen op energiebronnen en infrastructuur.
- Duurzame bronnen optimaal benutten.
- Vraag, aanbod en infrastructuur lokaal in balans brengen.
- Lusten, lasten en eigenaarschap eerlijk verdelen.
- Energie vroeg meenemen in ruimtelijke plannen.

TACTISCHE DOELEN

- **Meer energie besparing en verduurzaming**
- **Meer duurzame elektriciteit, warmte en gassen**
- **Meer flexibiliteit en vraagsturing**
- **Beter benutten E-infra en ruimtelijke afstemming**

3. Programma Energiesysteem

PLANNING – waar werken we naartoe?

Even inkomen....

1. Wie praat er weleens over stroom verkopen aan zijn buren?
2. Wie heeft er dynamische tarieven? Of volgt de EPEX weleens?

Wat staat er in beleid?

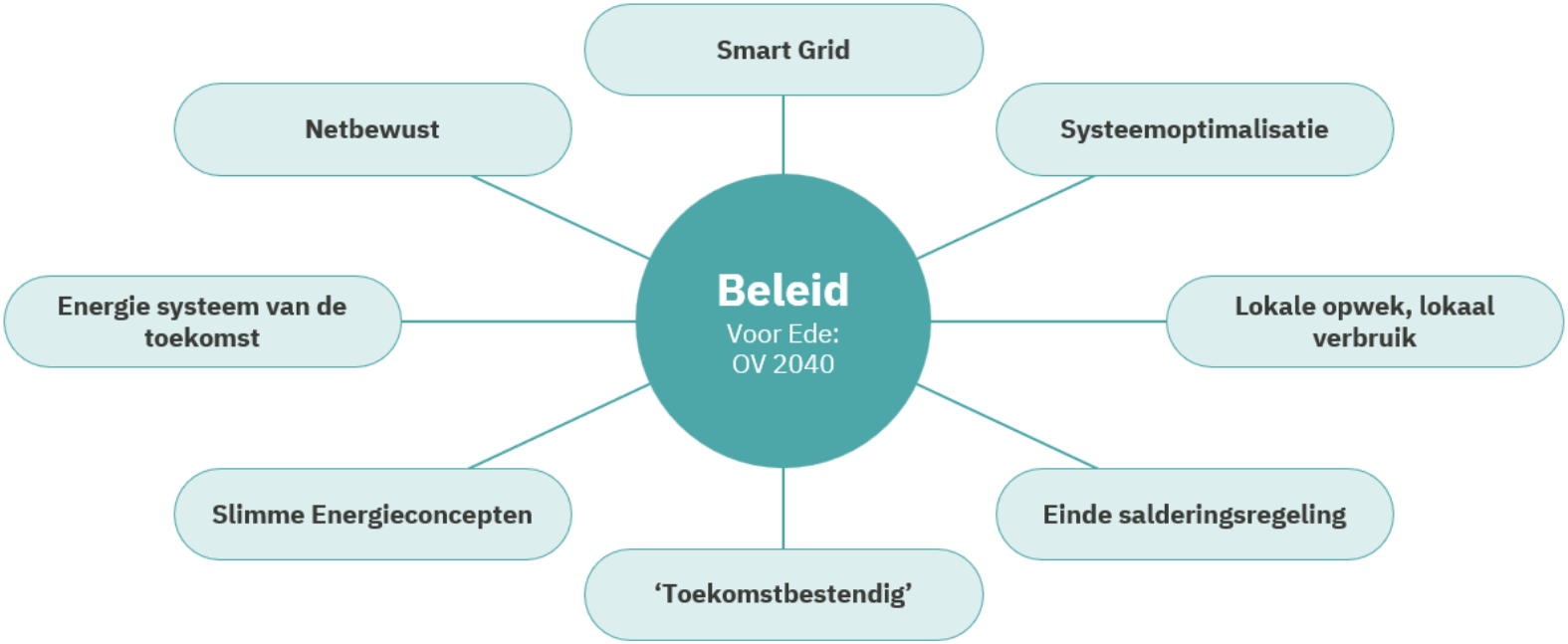

Maar hoe dan? Wat moeten we nu doen?

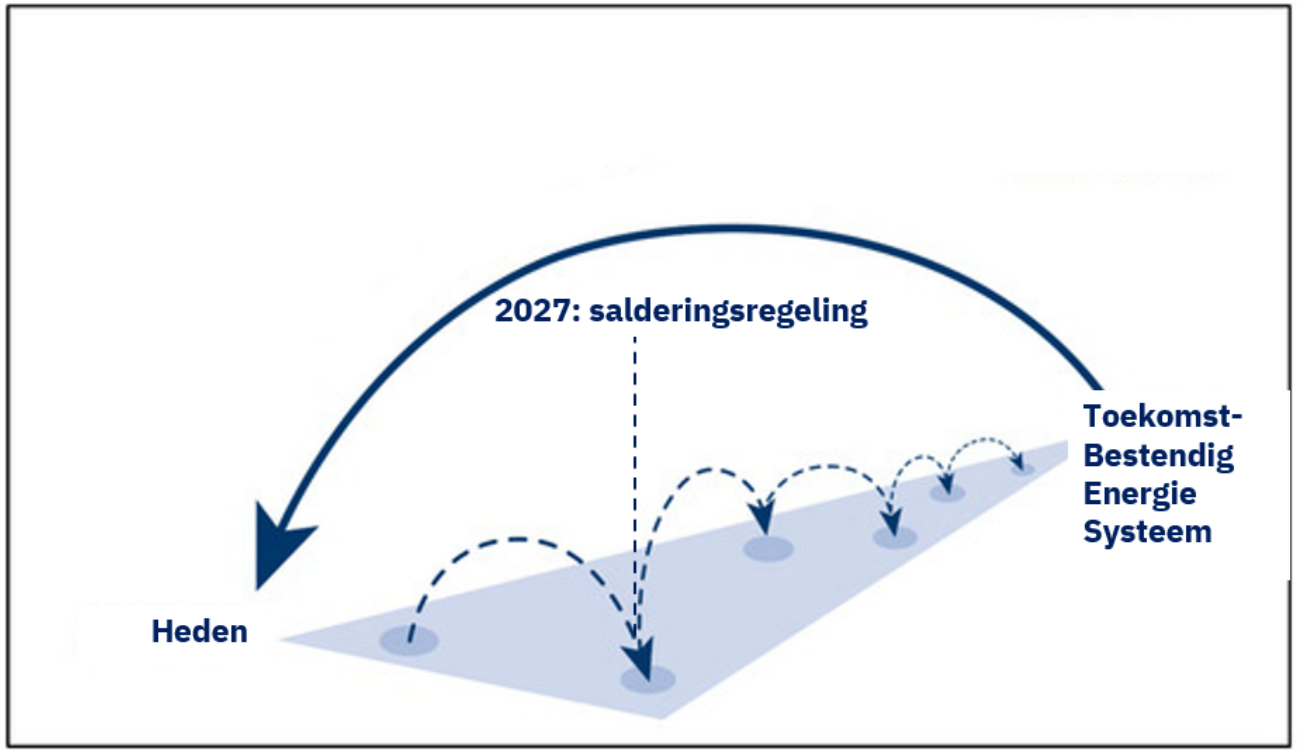

Energie delen

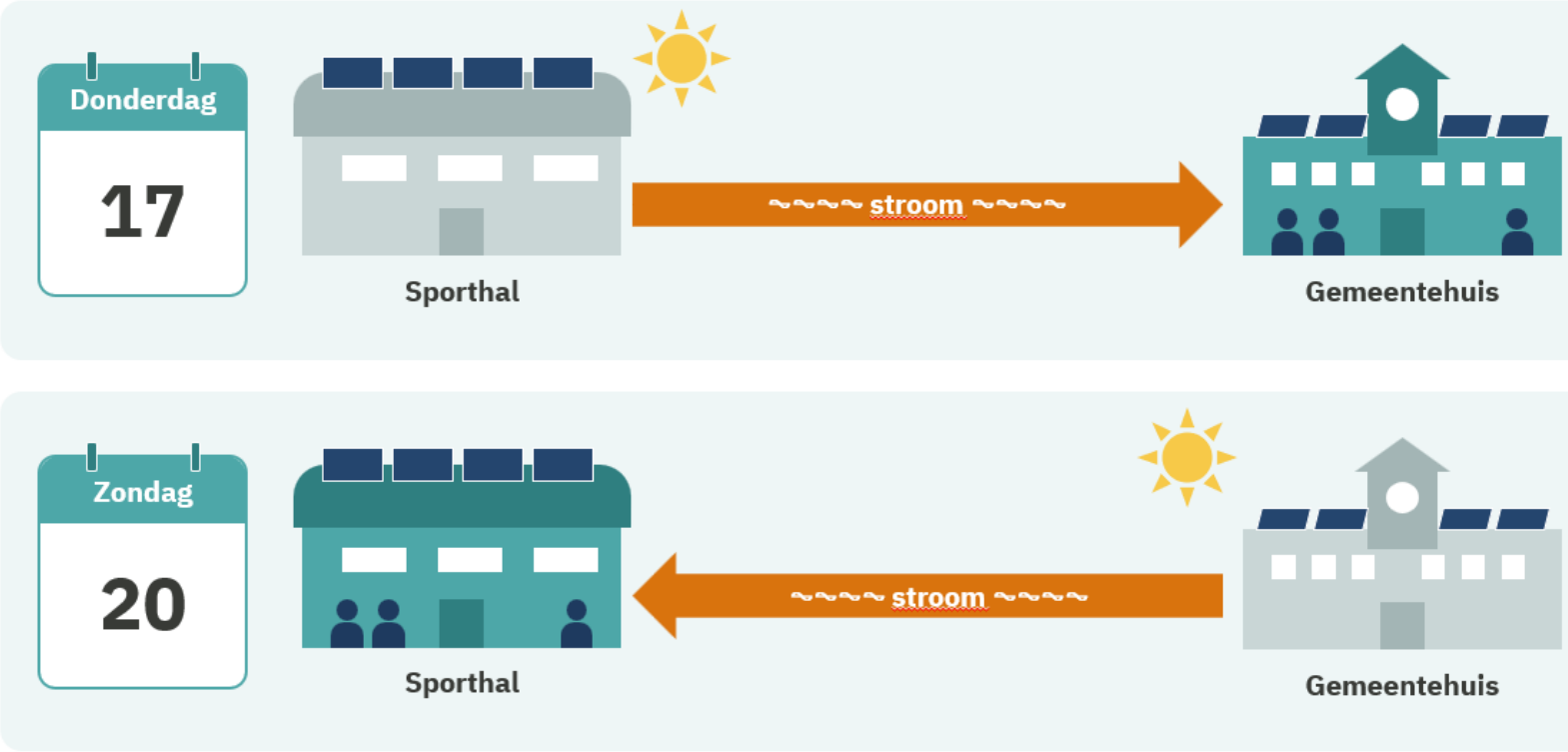

EnergieWEB in het kort

- Wageningen, Ede, Barneveld (WEB), Nijkerk, Scherpenzeel, Veenendaal
- Gemeentelijke aansluitingen
- Circa 4000 aansluitingen (gebouwen, gemalen, openbare verlichting, buurthuizen, soms sportlocaties)

Vragen en gesprek